

Polska Agencja
Inwestycji i Handlu
Grupa PFR

Raport Sektorowy
**Sektor sprzętu
medycznego w Iranie**

**SEKTOR SPRZĘTU
MEDYCZNEGO W IRANIE**

© PAIH S.A.

Niniejsza publikacja ma charakter informacyjny.
Została opracowana na podstawie informacji uznanych za wiarygodne
i nie stanowi wykładni ani opinii prawnej.

PAIH S.A. nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania
zamieszczonych w niniejszej publikacji informacji oraz za możliwe
konsekwencje jakichkolwiek działań podjętych w oparciu o te informacje.

Wydawca: Polska Agencja Inwestycji i Handlu S.A.

Warszawa, październik 2018 r.

Spis treści

1.	Branża sprzętu medycznego w Iranie – podstawowe informacje	5
2.	Charakterystyka sektora sprzętu medycznego w Iranie.	8
3.	Eksport i import	11
4.	Przedsiębiorstwa i rynek pracy w sektorze sprzętu medycznego	16
5.	Inwestycje zagraniczne.	18
6.	Uwarunkowania formalno-prawne wejścia na rynek	20
7.	Podsumowanie - perspektywy sektora dla Polski w Iranie . . .	24
8.	Główne instytucje i organizacje branżowe.	26

1. Branża sprzętu medycznego w Iranie – podstawowe informacje

Sektor sprzętu medycznego jest jedną z najprężniejszych dziedzin gospodarki w Iranie. Świadczy to o ogromnym potencjale do współpracy, a także możliwości inwestycji zagranicznych w branżę. Dodatkową, bardzo istotną zachętą może być fakt, że sama branża zostanie w niewielkim stopniu objęta sankcjami Stanów Zjednoczonych. Będą one najprawdopodobniej (bazując na sankcjach USA z lat 2007-2015) dot. sprzętu korzystającego z technologii atomowych/chemicznych np. Aparaty Rentgena, MRI itp.).

Znaczna poprawa warunków życia Irańczyków na przestrzeni ostatnich lat spowodowana została rozbudową sektora medycznego (farmaceutyka i sprzęt medyczny). Budowa klinik i szpitali (publicznych i prywatnych) ułatwiła dostęp do placówek opieki zdrowotnej na obszarach miejskich, i wiejskich. Stało się to silnym bodźcem dla sektora sprzętu medycznego, którego zakup do Iranu zwiększył się. W Iranie powstaje wiele szpitali, które wymagają specjalistycznego wyposażenia (w samej prowincji Isfahan budowanych jest obecnie 16 szpitali, wymagających specjalistycznego wyposażenia).

Źródło: Ministerstwo Zdrowia i Edukacji Medycznej, Centrum Statystyczne Iranu, CIA Factbook

(grafika za Griffon Capital)

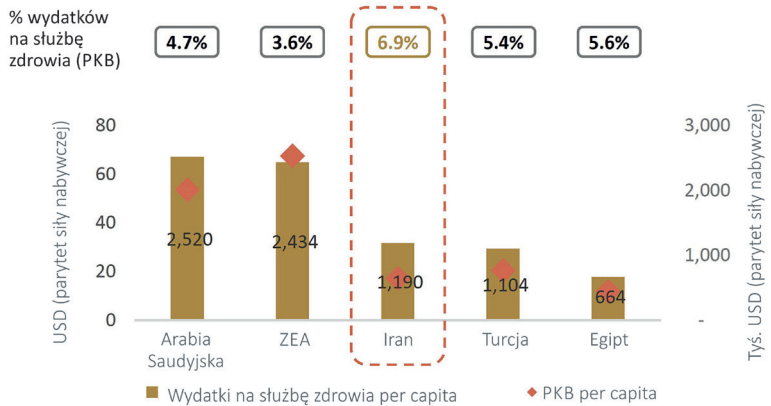
Obecnie w Iranie mieszka, według różnych szacunków, od 81 do 83 milionów ludzi. Wskaźnik przyrostu naturalnego na rok 2016 wyniósł 1,3%. W latach 2017-2019 tendencja dalej będzie wzrostowa. Jednak, w perspektywie długoterminowej (10 lat), przewiduje się spadek przyrostu naturalnego. Bez względu na obrót spraw, według przeprowadzonych analiz, na rynku będzie ogromne zapotrzebowanie na urządzenia medyczne i nowe technologie.

Stojąc przed perspektywą starzejącego się społeczeństwa w najbliższym dziesięcioleciu, Najwyższy Przywódca Iranu, Ali Chamenei, zatwierdził w 2014 r. wytyczne dot. ustanowienia odpowiedniej infrastruktury do produkcji wyrobów farmaceutycznych i sprzętu medycznego zgodnie z międzynarodowymi standardami.

Rząd irański w ramach planu rozwojowego, ogromny nacisk kładzie na modernizację i doinwestowanie sektora sprzętu medycznego. W związku z tym, zwiększył budżet opieki zdrowotnej w ujęciu rocznym, a wydatki na opiekę zdrowotną wzrosną do nawet dwunastu procent (12%) PKB, osiągając w 2020 r. prawie 40 miliardów dolarów.

WTO - Światowa Organizacja Zdrowia, klasyfikuje irański system opieki zdrowotnej jako jeden z najszybciej rozwijającym się w regionie. Iran przeznaczał około 6% PKB na sektor ochrony zdrowia, co stanowiło ok. 826 USD na mieszkańca (rok 2013). Liczba ta wzrosła w roku 2016 do 1,190 USD na mieszkańca, co stanowi 6,9% PKB.

Relatywnie wysoka świadomość dot. służby zdrowia

Źródło: IMF, WEO, kwiecień 2016, Bank Światowy Grafika za: Griffon Capital

Obecnie w Iranie znajduje się około 600 firm produkcyjnych urządzenia medyczne (niektóre irańskie źródła: IFDA i IMED podają ponad 1000). Samych urządzeń jest ponad 800 rodzajów i zaopatrują one zarówno rynek lokalny jak i zewnętrzny (eksport przede wszystkim do krajów ościennych i Afryki).

Sytuacja gospodarczo-polityczna związana z ponownym nałożeniem sankcji na Iran przez Stany Zjednoczone, czynią rynek irański: z jednej strony rynkiem o ograniczonych możliwościach finansowych (przewidywany spadek dochodów do budżetu państwa z tytułu sprzedaży ropy naftowej), z drugiej – szansą na uzupełnienie gospodarki o instrumenty i urządzenia medyczne właśnie z krajów takich jak Polska.

2. Charakterystyka sektora sprzętu medycznego w Iranie

W latach 2006-2015 obostrzenia związane z nakładanymi sankcjami na poszczególne technologie oraz brak kapitału, okresowo spowalniały dynamikę rozwoju sektora. Ze względu na fakt, iż w trakcie obowiązywania sankcji wymiana handlowa była utrudniona, Iran starał się być bardziej samowystarczalny, a duży nacisk położył na produkcję krajową. Obecnie rząd irański ma na celu zmodernizować oraz całkowicie wykorzystać potencjał branży medycznej. Władza oprócz przekazanych finansów z budżetu państwa, zachęca zagranicznych przedsiębiorców do inwestycji na terenie Iranu.

Świadomość potrzeby rozwoju medycyny i świadomości Irańczyków w dziedzinie ochrony zdrowia wzrastała na przestrzeni lat.

Koniec 2015			Początek 2017
Rządowe	Uniwersytety Medyczne	827	1180
	Organizacje Ubezpieczeń Społecznych	243	270
	Inne	604	607
Prywatne	Org. Charytatywne	260	269
	Instytucje Prywatne	1529	1842
RAZEM:		3463	4168

***Źródło: Ministerstwo Zdrowia i Edukacji Medycznej Iranu**

Łączna liczba absolwentów państwowych szkół medycznych wynosi ponad 4600 osób rocznie, z czego:

- 85% - lekarze (General Practitioner / GP),
- 10% - stomatolodzy,
- 5% - farmaceuci.

1,0 lekarza
(na 1000 osób)
Średnia światowa 1,7

2,1 pielęgniarki
(na 1000 osób)
Średnia światowa 4

52 szkoły medyczne

900 tys studentów
medycznych/pielęgniarstwa
(68% kobiety)

Źródło: Ministry of Health & Medical Education (2016), Iran Statistic Center

Do największych i najbardziej prestiżowych uczelni, kształcących wyżej wspomnianą kadrę należą:

- Tehran University of Medical Sciences (<http://gsia.tums.ac.ir/en>)
- Shahid Beheshti University of Medical Sciences (<http://www.sbm.ac.ir/>)
- Tabriz University of Medical Sciences (<https://www.tbzmed.ac.ir/>)

W ramach kontroli Systemu Ochrony Zdrowia i reformy Ochrony Zdrowia Iranu, w kraju powołano:

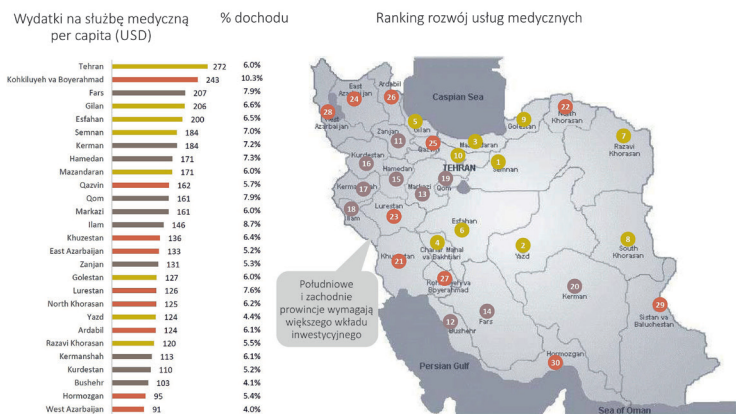
- Iranian Medical Council - najstarsza w Iranie, niezależna organizacja rejestrująca i certyfikująca lekarzy, rehabilitantów oraz personel techniczny w kraju. Do roku 2015 zarejestrowała w swoich szeregach ponad 125 tys. lekarzy różnych specjalizacji.
- Narodowa Komisja Uniwersytetu Medycznego Szahida Beheshti mająca na celu bieżące analizowanie rynku medycznego, z uwzględnieniem zapotrzebowania, wymogów, usprawnienia systemów opieki zdrowotnej i tworzenia strategii kraju dot. Krajowego Systemu Opieki Zdrowotnej.

Ministerstwo Zdrowia i Edukacji Medycznej Islamskiej Republiki Iranu to organ nadzorujący branżę medyczno-farmaceutyczną. Pod urząd podlegają przede wszystkim:

Food and Drug Organization http://www.behdasht.gov.ir	
Iranian Food and Drug Administration (IFDA) http://www.fda.gov.ir/en/ Organizacja odpowiedzialna za certyfikację i rejestrowanie produktów farmaceutycznych oraz spożywczych	National Medical Device Directorate (IMED) www.imed.ir Organizacja odpowiedzialna za nadzór, certyfikację i rejestrację sprzętu medycznego (produkcji irańskiej i zagranicznej)

Możliwości rynku na przestrzeni lat będą wzrastać. O wzroście nakładów na medycynę i sprzęt medyczny dla poszczególnych regionów w Iranie wskazują statystyki wydatków opracowane przez Centralny Bank Iranu (CBI) oraz Shahid Beheshti University of Medical Sciences : (grafika dostępna dzięki: Griffon Capital)

Rozwój usług medycznych oraz wydatków na służbę zdrowia w Iranie

3. Eksport i import

Władze Iranu od lat zmagają się z problemem rosnącego przemytu instrumentów medycznych, co osłabia gospodarkę państwa, a jednocześnie stanowi zagrożenie dla ludzkiego życia. Sprzęty pochodzące z niesprawdzonego źródła oraz bez certyfikatów, w wielu wypadkach przyczyniają się do śmierci lub znaczącego uszczerbku na zdrowiu pacjenta. Zwiększona świadomość u Irańczyków spowodowała, iż chcą być leczeni przy użyciu sprawdzonej aparatury, najlepiej produkcji zachodniej. Sprzęt medyczny, który w latach 2006-2015 sprowadzany był przede wszystkim z Chin, nie cieszy się już taką popularnością w dobie dostępu do technologii zachodnich (dostęp umożliwiony dzięki porozumieniu JCPOA¹). Faktem jest, że w okresie 2015-2017 branża sprzętu medycznego w Iranie była w fazie stałego rozwoju.

Import:

Dane za:

- Financial Tribune, Iran 2017;
- Islamic Republic of Iran Customs Administration;
- Raport: Dental & Medical Equipment, przygotowany przez Iran Partner za rok 2016.

Iran znajduje się w światowym rankingu importerów sprzętu medycznego na 38. pozycji. Wzrost importu i rozwoju branży spowodowany jest m.in. włączeniem branży sprzętu medycznego w Narodowy Program Rozwoju Służby Opieki Zdrowotnej Iranu.

¹JCPOA - the Joint Comprehensive Plan of Action: porozumienie międzynarodowe podpisane między Iranem a Chinami, Francją, Niemcami, Rosją, USA i Wielką Brytanią, dotyczące kontroli nad irańskim systemem i programem nuklearnym, podpisane w lipcu 2015 roku. Weszło w życie w lutym 2016 roku.

W Iranie widoczne jest ogromne zapotrzebowanie na import sprzętów takich jak: przyrządy i aparatura przeznaczona do badań medycznych, diagnozowania i leczenia; sprzęt chirurgiczny; urządzenia do medycyny estetycznej, technologia diagnozowania chorób nowotworowych; sprzęt dentystyczny, wyposażenie szpitali, systemy video endoskopii czy sprzęt do rehabilitacji.

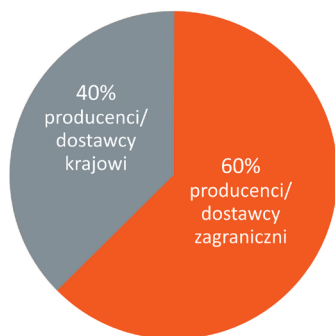
Ponad 10 lat temu, Ministerstwo Zdrowia Iranu wydało dyrektywę dla krajowych szpitali o zakupie sprzętu medycznego pochodzącego z produkcji irańskiej by ograniczyć import.

Pomimo tego po zniesieniu sankcji w latach 2015-2016, Iran odnotował wzrost importu.

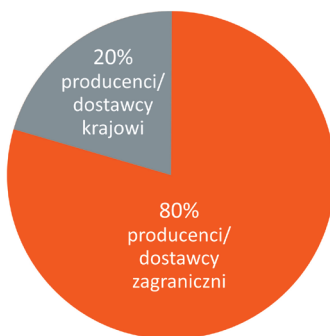
Statystycznie, struktura rynku sprzętu medycznego w Iranie wygląda następująco:

Do Iranu, w roku 2016 sprowadzono sprzęt medyczny wartości ok. 1,3 mld USD

Udział w rynku (sprzęt medyczny)

Udział w rynku (sprzęt dentystyczny)

W 2016 roku, import sprzętu medycznego do Iranu wyniósł 1,3 mld USD

Źródło: Raport: Medical & Dental Equipment, przygotowany przez Iran Partner (za rok 2016)

Na zakończony w roku 2017 irański rok kalendarzowy 1396 (20 marca 2017), według różnych źródeł, Iran dokonał importu sprzętu medycznego za szacowaną wartość pomiędzy 600 a 800 mln USD. Na lata 2019-2020 szacunkowa wartość importu do kraju powinna wynieść rocznie, średnio ok. 1,280 mln USD.

(Dane za: Financial Tribune, maj 2017)

Sugerując się danymi nt. importu sprzętu medycznego do Iranu, przekazanymi Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu S.A. w Teheranie przez Irański Urząd Celny (IRICA - Islamic Republic of Iran Customs Administration), import sprzętu medycznego w ostatnich latach (wg kalendarza irańskiego), wykazywał tendencję wzrostową:

Import sprzętu medycznego do Iranu (wg irańskiego kalendarza):

ROK	1394 (2015-2016)	1395 (2016-2017)	1396 (2017-2018)	1397 (3 miesiące)
WARTOŚĆ (w USD)	435,448,575.00	497,802,966.00	675,056,504.00	72,614,913.00

Źródło: Dane importowe Irańskiego Urzędu Celnego (IRICA)

W imporcie sprzętu medycznego w ww. latach dominował sprzęt do: angiografii, angioplastyki; sprzęt do obrazowania metodą rezonansu magnetycznego (MRI); urządzenia do dializ; sprzęt weterynaryjny; urządzenia do endoskopii; sprzęty i urządzenia do medycyny estetycznej; inkubatory; sprzęt dentystyczny; przyrządy do biopsji.

Importowano przede wszystkim z krajów takich jak: Niemcy, Chiny, ZEA, Japonia, Tajlandia, Holandia, Korea Pd, Belgia, Szwecja, Włochy, Hiszpania, Austria, Kanada, Francja, Wielka Brytania, Szwajcaria.

W roku 1397 (tzn. od 21 marca 2018) do z Polski do Iranu wyeksportowano*:

- Specjalistyczne urządzenia dentystyczne o wartości 54,824.00 USD,
- Sprzęt okulistyczny o wartości 49,373.00 USD,
- MRI o wartości 44,028.00 USD.

*Do wymienionych wartości wlicza się wyłącznie sprzęt importowany do Iranu bezpośrednio z Polski. Należy zwrócić uwagę na fakt, że spora część polskiego sprzętu medycznego dociera do Iranu poprzez sprzedaż i realizację zamówień z Europy Zachodniej (Niemcy, Francja, Holandia, Szwajcaria).

Eksport:

Dane za:

- Financial Tribune, Iran 2017;
- Islamic Republic of Iran Customs Administration;
- Raport: Dental & Medical Equipment, przygotowany przez Iran Partner za rok 2016;
- Trade Promotion Organization of Iran.

W rankingu światowych eksporterów sprzętu medycznego, Iran plasuje się na 88. pozycji. W tym samym okresie statystycznym (1394-1397), Iran wyeksportował sprzęt medyczny o następującej wartości:

Eksport sprzętu medycznego z Iranu (wg irańskiego kalendarza):

ROK	1394 (2015-2016)	1395 (2016-2017)	1396 (2017-2018)	1397 (3 miesiące)
WARTOŚĆ (w USD)	13,947,223.00	13,947,223.00	12,257,589.00	1,023,639.00

Źródło: Dane importowe Irańskiego Urzędu Celnego (IRICA)

W eksporcie irańskim dominował: sprzęt elektrochirurgiczny oraz do elektrokardiografii, urządzenia dla pacjentów, urządzenia z insuliną.

Eksport odbywał się głównie do:

Iraku, Indonezji, Syrii, Azerbejdżanu, Malezji.

Według innych, komercyjnych źródeł - danych z Trade Promotion Organization of Iran, Iran Chamber of Commerce oraz publikacji gazet jak Financial Tribune, Iran wyeksportował w latach 2016-2017 sprzęt medyczny o wartości 29 mln USD, głównie do krajów jak: Syria, Irak, Białoruś.

Natomiast w roku 1396 (2017-2018) eksport sprzętu medycznego wyniósł w Iranie 17 mln USD.

(Dane powyżej za: Financial Tribune Iran, Maj 2017)

Drastyczne różnice wartości statystycznych w imporcie i eksporcie mogą wynikać z paru czynników, jak m.in.:

- a) nie każde urządzenie, które w np. w Europie klasyfikowane jest jako sprzęt medyczny, Iran klasyfikuje tak samo;
- b) wiele firm-importerów sprzętu medycznego do Iranu po sprowadzeniu nie rejestruje jednostki jako sprzęt medyczny, a np. w kategorii wyposażenie szpitalne lub sprzęt laboratoryjny (inne stawki podatkowe i proces rejestracji);
- c) różne obliczenia wynikające z innych okresów statystycznych (kalendarz irański / gregoriański).

Niska wartość eksportu sprzętu medycznego w Iranie spowodowana jest przez kilka czynników, w tym:

- niski kapitał wewnętrzny kraju na rozwój branży;
- zacofanie techniczne;
- skomplikowany proces rejestracji irańskiego sprzętu medycznego za granicą.

Obecnie w irańskim sektorze eksportowym znajduje się około 500 urządzeń medycznych i około 80 firm.

4. Przedsiębiorstwa i rynek pracy w sektorze sprzętu medycznego

Według danych przekazanych przez Trade Promotion Organization of Iran, w Iranie działa około 600 firm produkujących sprzęt medyczny, których łączny roczny obrót wynosi ok. 2 mld USD. Branża zrzesza również paruset przedstawicieli firm zachodnich, pracujących w strukturach firm irańskich.

Do największych producentów sprzętu medycznego w Iranie zalicza się m.in.:

- Iran Medical Equipment MFG.Co. (<http://www.iran-medical.com>);
- Mars Co. (<http://medomars.com/en/>);
- Ava Pezeshk (www.avapezeshk.com/en/);

W grupie importerów oraz dystrybutorów w Iranie wymienić można m.in.

- Asia Goldman (www.asiagoldman.com/Company.aspx);
- Amin Teb. (www.aminteb.ir/);
- TBMedex (www.tbmedex.com);
- Pars Mearaj (parsmearaj.com/en/).

Z punktu widzenia zagranicznego przedsiębiorcy / producenta, rynek irański jest rynkiem trudnym do jednoznacznego zdefiniowania. Na procedury importowe składa się czasochłonna procedura oclenia i rejestracji produktów medycznych. Dodatkowo, rynek jest mało skonsolidowany, tj. pełen drobnych importerów, dystrybutorów, dostarczających produkty do tysięcy małych sklepów z wyposażeniem i sprzętem medycznym. Do sztandarowych przykładów należy Tehran Medical Equipment Mall.

Znajdujące się w centralnym Teheranie centrum składa się z kilkudziesięciu małych sklepów ze sprzętem medycznym, sprzedających wyposażenie i sprzęt do medycyny oraz stomatologii.

Listę grupy importerów i dystrybutorów można znaleźć w Internecie, m.in. na:

www.medwowglobal.com

www.listcompany.org/Medical_Equipment_In_Iran.html

Po zniesieniu sankcji gospodarczych na Iran w latach 2015-2016 (oficjalnie luty 2016), wiele firm zagranicznych weszło na rynek irański, otwierając swoje biura handlowe. Obecnie wiele firm ograniczyło swoje operacje w Iranie, zostawiając w kraju wyłącznie irańską załogę szkieletową. Sytuacja ta działa obecnie na korzyść małych i średnich firm z branży (w tym np. z Polski), które często nieograniczone sankcjami USA, mają szansę zaistnieć i wybić się na rynku, w wyniku wycofania się większych firm - konkurencji z krajów Europy Zachodniej.

Irańscy przedsiębiorcy wiążą duże nadzieje z reformą branży medycznej. Realizowane programy Ministerstwa Zdrowia Iranu oraz Social Security Organization (SSO) sprawiają, że przedstawiciele branży liczą na długoterminowe kontrakty. Programy wsparcia ww. instytucji w Iranie zakładają także m.in. ubezpieczenia importu, transakcji, a także niskoprocentowanych pożyczkach ze strony rządu, gwarantowane przez irańskie banki.

Iran posiada dobrze wyszkolonych i wykształconych lekarzy, którzy zdobyli edukację często nie tylko w kraju ale i poza nim, głównie w Stanach Zjednoczonych oraz w krajach europejskich. Kadra medyczna jest przygotowana do pracy na profesjonalnym sprzęcie oraz obsługi najnowocześniejszej technologii. Iran szczyci się wysokim poziomem wiedzy inżynierów wykształconych także w Iranie. Na bieżąco starają się wprowadzać nowe technologie i rozwiązania inżynierskie w branży medycznej. Ograniczeniem są jedynie możliwości finansowe, wynikające z problemów połączenia irańskiego systemu bankowego ze światowym.

5. Inwestycje zagraniczne

Państwa znajdujące się wokół Iranu, coraz chętniej korzystają z usług medycznych właśnie w Iranie. Do kraju przyjeżdżają pacjenci z państw takich jak: Azerbejdżan, Turkmenistan, Irak, Pakistan i Afganistan (poziom medycyny w tych krajach jest o wiele niższy), jak również z krajów jak Turcja czy Kuwejt.

Rządowi irańskiemu bardzo zależy na kapitale zagranicznym, w związku z tym inwestorom spoza Iranu przyznawane są m.in. ulgowe taryfy na sprzęt medyczny.

W 2017 roku sprzęt medyczny miał najniższą taryfę celną (średnio o około 10% mniej w porównaniu z innymi gotowymi towarami importowanymi do Iranu).

W I kwartale 2018 roku, zostało podpisane MoU (Memorandum of Understanding) między Ministerstwem Zdrowia Iranu i Kirgistanu. Delegacja z Kirgistanu odwiedziła Teheran i zapoznała się z warunkami dwóch zakładów produkcyjnych, produkujących m.in. sprzęt medyczny. Irańskie produkty zostały docenione ze względu na ich jakość oraz konkurencyjne ceny. Tym samym Kirgistan stał się kolejnym potencjalnym odbiorcą sprzętu medycznego z Iranu.

Następne porozumienie zostało podpisane między Irańskim Ministerstwem Zdrowia, Japońską Agencją Współpracy Międzynarodowej (JICA). Podpisano porozumienie dot. wzajemnej współpracy na rzecz finansowania sprzętu szpitalnego w Iranie. Projekt, w którym z ramienia japońskiej agencji, bierze udział kilku japońskich producentów sprzętu medycznego, został oszacowany na 1,537 miliarda jenów japońskich, co odpowiada około 14 milionom dolarów. Dostęp do nowoczesnej technologii japońskiej, wiąże się z dużymi oczekiwaniami u Irańczyków.

Porozumienie ma na celu wzmocnienie branży, poprzez dostarczenie sprzętu medycznego, w tym systemów obrazowania angiograficznego, do szpitala Bimarestan-e Imam Hossein i szpitala Bimarestan-e Arash w Teheranie, a także rozwój usług w zakresie wczesnego diagnozowania chorób nowotworowych i sercowo-naczyniowych.

Na rok 1397 (2018-2019) przedstawiciele Iranu oraz Syrii są w trakcie omawiania sposobów zacieśnienia współpracy obustronnej w dziedzinie przemysłu farmaceutycznego i sprzętu medycznego, tak bardzo potrzebnego Syrii w dobie konfliktu w regionie. Pierwsze sprzęty zostały już wyeksportowane do Syrii. Szacuje się, że sprzęt, który importowany będzie z zagranicy do Iranu, w sporej części będzie re-eksportowany właśnie do Syrii.

Na czerwiec 2018 roku, w Iranie istnieje około 100 firm, reprezentujących międzynarodowych producentów sprzętu medycznego na tym rynku i obsługujących zarówno promocję, jak i dystrybucję produktów. Większość światowych marek z szeroko rozumianych producentów w branży sprzętu medycznego jest obecna na rynku irańskim. Są to m.in.: Cordis, GE Healthcare; Hitichai; Medtronic; Ohmeda; Philips, Varian Medical Systems, Zimmer. Wkrótce okaże się czy firmy zdecydują się pozostać w Iranie.

Instytucją / organizacją, odpowiedzialną za promocję oraz wsparcie zagranicznych inwestycji w Iranie jest przede wszystkim OIETAI (*Organization for Investment, Economic and Technical Assistance of Iran*). Powołana przez Ministerstwo Gospodarki Iranu, zajmuje się wsparciem, promocją, informacją oraz ochroną zagranicznego inwestora w kraju. Wszystkie przepisy i regulacje dotyczące inwestycji zagranicznych w Iranie są zawarte w zbiorze FIPPA, czyli *Foreign Investment Promotion and Protection Act*.

OIETAI zajmuje się także wydawaniem zagranicznym inwestorom i inwestycją, na bazie swoich uprawnień, Certyfikatów Ochrony Inwestycji. Otrzymanie takiego dokumentu gwarantuje zagranicznemu inwestorowi w Iranie ochronę inwestycji przez Ministerstwo Gospodarki Kraju.

(więcej informacji o OIETAI i FIPPA na: www.investiniran.ir/en/home).

6. Uwarunkowania formalno-prawne wejścia na rynek

Iran prowadzi obecnie politykę ogólnego protekcjonalizmu produkcji wewnętrznej. Polityka ta zakłada stawianie pierwszeństwa na import produktów podstawowych (tzw. *raw materials*) do użytku producentów irańskich. Uwarunkowania formalno-prawne dotyczące każdej branży w Iranie są postrzegane przez cudzoziemców jako niezwykle skomplikowane. Ponadto, zmiany w przepisach handlowych mogą nastąpić w zasadzie z dnia na dzień (kodeks celny IRICA zmienia się średnio 13 razy w roku). Nawet pomoc kancelarii prawnych często okazuje się bezcelowa, gdyż często nie nadążają one za nowelizacjami kodeksów prawnych i przepisów.

Irański Urząd Celny (IRICA), w porozumieniu z Ministerstwem Gospodarki decydują, które produkty można sprowadzać, w jakich ilościach, po jakich stawkach i jakiego pochodzenia.

Dla firm zagranicznych często okazuje się korzystniejsze (wg przepisów) obranie strategii wsparcia miejscowego rynku poprzez przeniesienie produkcji na teren Iranu lub inwestycji w koprodukcję z lokalnym partnerem.

W przypadku przyjęcia przez firmę zagraniczną strategii wejścia na rynek irański poprzez np.:

- uruchomienie części linii produkcyjnej na terenie Iranu;
- rozpoczęcie współpracy poprzez transfer technologii czy know-how irańskiemu partnerowi;
- wejście, przy pomocy partnera irańskiego, w projekt realizacji przetargu na terenie kraju,

firma uzyskać może nie tylko konkurencyjną cenę wyrobu, ale także wsparcie rządowe w inwestycji, łatwiejszy dostęp do logistyki i dystrybucji. Jest to traktowanie jako inwestycja, tworzenie miejsc pracy, w związku tym rząd wspiera takie działania następującymi profitami:

- obniżone stawki celne,
- obniżone podatki,
- dostęp do miejscowych gwarancji / zabezpieczeń bankowych,
- wsparcie certyfikacji ochrony producenta/produktu (np. FIPPA lub przyspieszenie procedury certyfikacji/rejestracji produktu w kraju).

By skorzystać z powyższych możliwości zagraniczny producent musi:

- dostarczyć na rynek produkt w celu pakowania na terenie Iranu (*packaging and labeling*);
- dostarczyć produkt w częściach w celu składania (*assembling*) oraz pakowania (*packaging and labeling*);
- dostarczyć materiały/półprodukt w celu wykończenia w Iranie;
- dostarczać materiały podstawowe (*raw materials*) w celu produkcji, składu i pakowania na terenie IRI.

Organami decydującymi kiedy produkcję można uznać za miejscową, w celu ominięcia wysokich stawek celnych, jest Urząd Celny, Ministerstwo Gospodarki oraz Ministerstwo Zdrowia (departament IMED).

Zagraniczne firmy - zarówno produkujące wyroby na terenie Iranu, jak i sprowadzające produkty do kraju, mogą uczestniczyć w przetargach administracji publicznej (przetargi Ministerstwa Zdrowia na wyposażenie szpitali, klinik i laboratoriów krajowych). Podstawowymi wymogami, jakie musi spełniać firma zagraniczna, chcąc przystąpić do przetargu są:

- posiadanie irańskiego partnera (w przypadku importu do Iranu przez pośrednika);

- niezależna rejestracja firmy (oddział / przedstawicielstwo) na terenie Iranu (tj. posiadanie adresów, kodu rejestracji, licencji oraz kodów podatkowych w Iranie);

- posiadanie rejestracji i certyfikacji produktów biorących udział w przetargu, w organach irańskich (np. IFDA lub IMED).

Wszystkie dokumenty i certyfikaty, przedkładane w urzędach irańskich oraz procedurach przetargowych, muszą być przedstawione w języku perskim.

W Iranie, przetargi/zakupy publiczne realizowane są na trzy sposoby:

1) Przetarg/zakup bezpośredni:

Instytucja/organ (np. Ministerstwo Zdrowia, Uniwersytet, Szpital lub klinika publiczna) zamawiający analizuje zapotrzebowanie i dostępne rozwiązania sam, a następnie wysyła zapytanie o współpracę bezpośrednio do jednego dostawcy.

Metoda ta używana jest w wąskim zakresie, głównie wtedy, gdy zamówienie/zapotrzebowanie sprzętowe jest wysoce zaawansowane, a producentem / dostawcą są pojedyncze firmy (lub jedna).

2) Przetarg ograniczony (zaproszenie do współpracy):

Instytucja/organ wybiera grupę firmę, z którymi ma prawo współpracować (tzw. *company shortlisting*). Następnie, rozsyła zapytania ofertowe i szczegóły przetargowe tylko i wyłącznie do tych firm/dostawców.

Metoda ta jest stosowana głównie przez organy (np. szpitale publiczne), kiedy przetarg dot. sprzętu znajdującego się pod ścisłą kontrolą importu, produkcji lub Ministerstwo Zdrowia samo typowało listy realizatorów (np. rząd irański zakazał importu do Iranu, ponieważ dostępne są irańskie zamienniki, i dlatego zamawiający musi ograniczyć się bezpośrednio do określonych firm).

3) Przetarg ogólny / otwarty.

Uczestniczyć może każda firma - irańska lub zagraniczna (z partnerem lub rejestracją irańską), która przedstawi ofertę spełniającą wymogi przetargu.

Przywrócenie sankcji spowodowało, iż zagraniczni inwestorzy oraz eksperci muszą zmierzyć się z wieloma barierami wkraczając na rynek irański, takimi jak między innymi:

- problemy transportowe;
- ograniczone lub blokowane przelewy bankowe;
- ryzyko kar nakładanych przez instytucje finansowe.

Obecnie, kwestie płatności są największym problemem Polski w kontaktach gospodarczych z Iranem. Bank PKO oraz BGK w danej chwili nie obsługują transferów finansowych pomiędzy Polską a Iranem, Iranem a Polską. Możliwe są transfery przez tzw. system saraffi - transfer pieniędzy przez Exchange Office banków irańskich. Nie ma ograniczeń kwot w tym sposobie, ale jest on uzależniony od możliwości gotówkowych samego Exchange Office. Każda z tych dróg ma swoje obostrzenia i ograniczenia, ale generalnie spełniają one swoją funkcję.

7. Podsumowanie - perspektywy sektora dla Polski w Iranie

Jak wykazano na początku raportu, rynek sprzętu medycznego i rozwoju opieki medycznej w Iranie jest od 2015 roku w fazie ciągłego rozwoju. Szacuje się, że pomimo nadciągających nad Iran chmur w postaci powracających sankcji gospodarczych, branża oczekuje i przewiduje kontynuację rozwoju.

Decyzja Prezydenta USA z dnia 8 maja 2018 roku wycofała Stany Zjednoczone z porozumienia atomowego (JCPOA) z Iranem. Na Iran nałożono sankcje gospodarcze i finansowe. Pomimo faktu, że sektor sprzętu medycznego w zasadzie nie został objęty sankcjami, wiele firm, które w latach 2015-2017 działały na rynku irańskim, zdecydowało się go opuścić.

Polska rzadko kojarzy się Irańczykom z branżą sprzętu medycznego. Wypromowanie polskiej marki w tej branży wymagało i wymaga większych nakładów pracy niż np. marek niemieckich czy francuskich, powszechnie znanych i kupowanych w Iranie. Ponadto Iran, posiadając w pierwszej kolejności dostęp do produktów znanych, światowych marek, rzadko wybierał produkty polskie. Obecnie, sytuacja ta uległa zmianie. Opuśczenie rynku przez „zachodnią konkurencję”, otworzyło otworzyła drzwi do rynku firmom z Polski i Europy Centralnej. Od maja 2018 roku, rozpoznawalność i szanse współpracy irańskich i polskich firm z sektora wzrosły.

Ważnym elementem umożliwiającym zapoznanie branży sprzętu medycznego w Iranie z polskimi markami jest bezpośrednie zaprezentowanie asortymentu poprzez udział w lokalnych targach, wydarzeniach promocyjnych oraz spotkania z irańskimi importerami na miejscu.

Pełna lista najważniejszych wydarzeń w kraju: <https://en.iranfair.com>

Irańscy dystrybutorzy cenią sobie bezpośredni kontakt, dlatego ważna jest gotowość do częstych spotkań zarówno w Iranie, jak i w Polsce. Firmom zaleca się przed podjęciem decyzji, nabrać pełnego zaufania do partnera. Podpisanie porozumienia lub kontraktu poprzedzone jest często miesiącami rozmów pełnych szczegółowych pytań, nie zawsze wyłącznie związanych z kwestiami handlowymi. Wymaga to od strony polskiej dużej dozy cierpliwości. Niemniej jednak, przyjmując charakter kultury biznesowej w Iranie, długi proces negocjacji to solidne podwaliny do współpracy długoterminowej.

8. Główne instytucje i organizacje branżowe

Health services and pharmaceutical – related resources

Health and Biomedical Information Network - www.hbi.dmr.or.ir

Medical Associations Hosted at HBINET - www.hbi.ir/HOSTING/en-webhosting.htm#Medical%20associations

Ministry of Health and Medical Education - www.mohme.gov.ir; www.behdasht.gov.ir

Iran Blood Transfusion Organisation - www.ibto.ir/epage.asp

Iranian Haemophilia Society - www.hemophilia.org.ir

Iranian Psychological Association - www.iranpa.org/english.htm

Iranian Red Crescent - www.rcs.ir/en/index.php

Iranian Society for Immunology and Allergy - www.hbi.ir/isia

Iranian Society of Atherosclerosis - www.iranathero.org

Iranian Society of Cardiac Surgeons - www.scsir.org

Iranian Society of Physiology and Pharmacology - www.irspp.hbi.ir

Iran's MED & LAB Engineering Magazine - www.iranbmomag.com/e/home.asp

Islamic Republic of Iran Government - www.iran-embassy.org.uk/info/goverment.htm

Government, business and trade resources for Iran

AME Info - www.ameinfo.com

Food and Drug Department - www.fdo.ir/default_eng.asp

Foreign Investment Promotion and Protection Act (FIPPA) - www.salamiran.org/Economy/investment_law.html

Iran Fair: www.iranfair.com/english/default.htm

Islamic Republic of Iran (Customs) - www.irica.org/LHomeIE.htm

Statistical Centre of Iran - www.sci.or.ir

21st IRAN HEALTH International Exhibition on Medical, Dental, Pharmaceutical and Laboratory

I Forum Wsparcia
Polskiego Biznesu za Granicą

www.paih.gov.pl